

відповідність новим компетенціям вимагатиме підвищення професійної кваліфікації та перепідготовки (при переході на суміжний з правовим вид діяльності).

Варданян Ліана Каренівна,
студентка юридичного факультету
Науковий керівник – доцент кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін,
кандидат філологічних наук
Кізіль Марина Анатоліївна
*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ

Загальноновизнано, що світові проблеми глобалізації та інтеграції суттєво впливають на всі соціально-економічні та політичні процеси, зокрема на реформування освіти. Набирають обертів процеси розробки та уніфікації професійних і освітніх стандартів як на національному, так і на міжнародному рівнях. Найактуальнішими є питання співвідношення національних і міжнародних, зокрема європейських кваліфікацій, а отже, й вимог до професійних компетентностей фахівців.

У сучасних наукових дослідженнях проблема формування професійної компетентності майбутніх фахівців все більше привертає увагу дослідників. Так, сутність базового поняття «професійна компетентність» досліджував колектив науковців Академії педагогічних наук України: С. Батишев, С. Гончаренко, Н. Муранова, Н. Ничкало, О. Павленко та ін.; питання удосконалення професійної компетентності менеджерів стратегічного та операційного рівнів досліджували науковці О. Дубасенюк, О. Павленко, В. Рибалка; питання формування професійної компетентності магістрів права в галузі митної справи вивчали О. Трякіна та Д. Мовчан. Цей перелік не є вичерпним [1]. А втім, на сьогодні питання формування професійної компетентності майбутніх юристів у контексті стандартизації ще залишається недостатньо дослідженим.

На фоні глобалізаційних та інтеграційних процесів стрімко розвиваються зумовлені ними інші складні процеси, а саме: відбувається адаптація під національні потреби міжнародних стандартів діяльності, впровадження вже перевічених у міжнародній практиці моделей, усталених норм, зокрема етичних кодексів, також все активніше відбувається процес розробки й акту-

алізації професійних та освітніх стандартів у різних сферах; зокрема й в юридичній: Стандарти незалежності юридичної професії Міжнародної асоціації юристів, Кодекс професійної відповідальності адвокатів Нью-Йорка, Модельний кодекс поведінки суддів державного адміністративного права (State Administrative Law Judges' Model Code of Conduct) [1]. Глобалізаційні процеси стирають кордони й уможливають мобільність фахівців, водночас, висуваючи вимоги до уніфікації та стандартизації їхніх компетентностей. Насамперед, мова йде про стандартизовані вимоги до професійної поведінки, знань, умінь та навичок. Увага акцентується значно більше на правовій етиці та професійній відповідальності, тому що вони є зобов'язанням до чесності, прозорості та служіння закону.

Критерії сформованості професійної компетентності майбутніх юристів [2]:

- Когнітивний;
- Операційний;
- Особистісний.

Когнітивний критерій передбачає сформованість і вияв у майбутніх юристів індивідуального стилю мислення, сформованість когнітивних компетенцій, вираженість їхніх поведінкових показників, оволодіння знаннями відповідно до рівня освіти (бакалавр, магістр); виявляє аналітичні вміння (аналізувати, зіставляти, виявляти сутність і взаємозв'язки тощо), вміння управляти знаннями, креативність, зокрема й нестандартність мислення, комунікативні та організаторські здібності.

Операційний критерій виявляється у вмінні організовувати професійну діяльність та управляти нею, спрямовувати на досягнення поставлених завдань, використовувати сучасні методи та інноваційні технології. Основою операційного критерію ми вважаємо вміння приймати рішення і відповідати за них, вміння керувати комунікативними ситуаціями, вести полеміку, аргументувати, аналітичні вміння, вміння передбачення та проектування.

Особистісний критерій виявляється в усвідомленні майбутнім юристом себе як гідної самостійної особистості. Основою цього критерію є прояв у повсякденній діяльності етичної гідної поведінки, прозорості, доброчесності, служіння закону, клієнтоорієнтованості, конфіденційності та об'єктивності, неупередженості стосовно інших людей, поваги до їхніх думок і цінностей, співчуття.

Таким чином, можна стверджувати, що формування професійної компетентності майбутніх юристів у контексті стандартизації має свої особливості, які виявляються: у врахуванні глобалізаційного та інтеграційного контекстів, що зумовлює потребу в уніфікації вимог до професійної компетентності юристів на національному, міжнародному та наднаціональному (міжнародному) рівнях; в орієнтації на міжнародні професійні стандарти/кодекси для юридичних професій; у необхідності кореляції професійних і освітніх стандартів для юристів; в інформатизації суспільства, що, у свою

чергу, передбачає нові вимоги до компетентностей майбутніх фахівців. Для процесу формування професійної компетентності майбутніх юристів важливим є визначення її компонентів (набір знань, навичок та відносин), критеріїв (когнітивний, операційний, особистісний), показників та рівнів (високий, достатній, критичний).

1. На шляху до Європейського простору вищої освіти: відповіді на виклики глобалізації: Комюніке Конференції Міністрів європейських країн, відповідальних за сферу вищої освіти. – Лондон, 16–19 травня 2017 р.

2. Національна рамка кваліфікацій. Додаток до Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 // Офіційний вісник України. 2011. – № 101. – Стаття 3700, код акта 59774/2011. – 15 с.

3. Програми сертифікації Центру розвитку професійних стандартів. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uamdbе.org.ua/eng/news/?id=140>. – Заголовок з екрану.

Вербицька Аліна Олександрівна,
студентка юридичного факультету

Науковий керівник – доцент кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін
кандидат філологічних наук, доцент

Мороз Валентина Яківна

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ЮРИСТА: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИРІШЕННЯ

Компетентнісний підхід до формування змісту освіти – новий інноваційний метод для вищих навчальних закладів, який передбачає набуття молоддю знань, умінь, і навичок, спрямованих на їхню трансформацію в компетентності, сприяє інтелектуальному й культурному розвитку особистості, формуванню в неї здатності швидко реагувати на запити часу. У цьому аспекті створення суспільства громадян високого соціального, політичного, культурного й морального статусу є нагальною потребою часу. Зміни у нашому суспільстві сприяють формуванню культури майбутнього юриста: мовної, мовленнєвої, риторичної, національно-патріотичної, моральної, правової та ін.

Інтеграція України до світового освітнього простору супроводжується суттєвими змінами в системі освіти. Такі зміни викликають посилену увагу до людини як творчої особистості. Саме тому одним із стратегічних завдань реформування освіти згідно із Законами України «Про освіту», «Про вищу